

EUROOPA ÜLEMKOGU

**Brüssel, 25. oktoober 2013
(OR. en)**

EUCO 169/13

**CO EUR 13
CONCL 7**

SAATEMÄRKUSED

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Teema: **EUROOPA ÜLEMKOGU
24.–25. OKTOOBER 2013**

JÄRELDUSED

Delegatsioonidele edastatakse Euroopa Ülemkogu (24.–25. oktoober 2013) järelused.

Kuigi majandus näitab selgeid elavnemise märke, on ELil vaja teha jõupingutusi, et suurendada majanduse kasvupotentsiaali, edendada töökohtade loomist ja ergutada Euroopa konkurentsivõimet. Täna keskendus Euroopa Ülemkogu digitaalrajandusele, innovatsioonile ja teenustele. Nendel valdkondadel on eriline majanduskasvu ja töökohtade loomise potentsiaal, mis tuleb kiiresti ära kasutada. Euroopa Ülemkogu andis selle potentsiaali täielikuks ära kasutamiseks konkreetsed suunised.

Euroopa Ülemkogu vaatles ka erinevaid majandus- ja sotsiaalpoliitika valdkondi ning tegi kokkuvõtte juunis noorte töötuse vastu võitlemiseks ja majanduse rahastamiseks tehtud algatuste rakendamise kohta, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete puhul, ning leppis kokku lisameetmetes. Ülemkogu andis uue tõuke õigusloome parandamisele.

Euroopa Ülemkogu arutas süvitsi majandus- ja rahaliidu väljakujundamist. Ülemkogu keskendus eelkõige tõhustatud majanduspoliitika koordineerimisele, majandus- ja rahaliidu sotsiaalse mõõtmise tugevdamisele ja pangandusliidu väljakujundamisele. Nii nagu juunis otsustati, pöördub ülemkogu kõigi nende küsimuste juurde tagasi detsembris, et võtta vastu otsused.

Euroopa Ülemkogu käsitles 28.–29. novembril 2013 Vilniuses toimuvat idapartnerluse tippkohtumist.

Euroopa Ülemkogu väljendas sügavat kurbust hiljuti Vahemerel asetleidnud traagiliste sündmuste üle, kus hukkus sadu inimesi, ning otsustas liidu tegevust intensiivistada, et vältida sellise tragöödia kordumist tulevikus.

I. DIGITAALMAJANDUS, INNOVATSIOON JA TEENUSED

1. Globaliseerunud maailmas on Euroopa majanduskasvu ja konkurentsivõime seisukohalt äärmiselt tähtsal kohal tugev digitaalrajandus. Selle saavutamiseks tuleb teha kõik jõupingutused, et Euroopa tööstus saaks digitaaltoodete ja -teenuste valdkonnas taas hoo sisse. Tekkinud on tungiv vajadus integreeritud digitaalse ja telekommunikatsiooni ühtse turu järele, millest saaksid kasu nii tarbijad kui ka ettevõtjad. Euroopa peab oma majanduskasvu strateegia ühe osana soodustama digitaalset, andmepõhist innovatsiooni majanduse kõigis sektorites. Eriti tuleks kaaluda liikmesriikide vahelise nn digitaalse lõhe vähendamise toetamist.

Investeeringud digitaalmajandusse

2. Selleks et kasutada täiel määral ära digitaalmajanduse potentsiaali, ergutada tootlikkust ning tekitada uut majanduslikku tegevust ja kvalifikatsiooni nõudvaid töökohti, vajab Euroopa investeeringuid ning õiget reguleerivat raamistikku. Tuleks soodustada uute investeeringute tegemist, et kiirendada selliste taristute rajamist, mis suudaksid saavutada Euroopa digitaalarengu tegevuskavas seatud lairibaühenduse kiiruse eesmärgid, ning kiirendada uute tehnoloogiate, näiteks 4G käikulaskmist, säilitades samas tehnoloogianeutraalsuse. Kiiremas korras tuleks võtta vastu seadusandlikud meetmed lairibaühenduse kasutuselevõtu kulude vähendamise kohta.

3. Tootlikkuse tõstmisel ja paremate teenuste pakkumisel on tähtsal kohal mitmed strateegilised tehnoloogiad nagu suurandmete haldamine ja pilvandmetöötlus. Pilvandmetöötlus peaks parandama ligipääsu andmetele ning lihtsustama nende jagamist. Suurandmete puhul tegeletakse suurte andmekogumite töötlemise, kogumise, talletamise ja analüüsimisega. EL peaks looma suurandmete haldamise ja pilvandmetöötluse ühtse turu jaoks õiged raamtingimused, edendades eelkõige turvaliste, kvaliteetsete ja usaldusväärsete pilveteenuste kõrgeid standardeid. Euroopa Komisjon ja liikmesriigid peaksid Euroopa pilvandmetöötluspartnerluse toel jätkama oma jõupingutusi, et Euroopast saaks pilvandmetöötlusele ülemineku eestvedaja. Euroopa Ülemkogu nõuab tugeva riiklike digitaalteenuste koordinaatorite võrgustiku loomist, mis võib olla strateegilise tähtsusega pilvandmetöötluse, suurandmete haldamise ja avaandmete arendamisel.

4. Käimasolev töö maksudest kõrvalehoidumise, maksupettuse, agressiivse maksuplaneerimise, maksubaasi kahanemise ning kasumi ümberpaigutamise vastu võitlemisel on tähtis ka digitaalmajanduse seisukohalt. Liikmesriigid peaksid vajaduse korral oma seisukohti paremini koordineerima, et saavutada liikmesriikide ja ELi jaoks parim võimalik lahendus OECD maksubaasi kahanemist ja kasumi ümberpaigutamist käsitleva projekti (BEPS) raames. Komisjon keskendub praegu toimuva käibemaksu käsitlevate õigusaktide läbivaatamise käigus ka digitaalmajandusele omastele küsimustele, näiteks digitaalsete ja füüsiliste toodete erinevatele maksumääradele. Euroopa Ülemkogu tervitab komisjoni algatust moodustada digitaalmajanduse maksustamist käsitlev eksperdirühm. Euroopa Ülemkogu pöördub maksustamisega seotud küsimuste juurde tagasi oma 2013. aasta detsembri kohtumisel.

Tarbija- ja ettevõtjasõbraliku digitaalse ühtse turu edendamine

5. Esmatähtis on saada üle killustatusest, edendada tõhusat konkurentsi ning meelitada ligi erasektori investeeringuid, kasutades selleks paremini integreeritud ja stabiilset kogu ELi hõlmavat õigusraamistikku, tagades kõrge tarbijakaitse taseme ja lubades liikmesriikidele teatavat paindlikkust täiendavate tarbijakaitsemeetmete võtmisel. Sellega seoses väljendab Euroopa Ülemkogu heameelt komisjoni poolt paketi „Ühendatud kontinent” esitamise üle ning innustab seadusandjat selle põhjalikult läbi vaatama, et see õigel ajal vastu võtta. Ülemkogu rõhutab, kui tähtis on koordineerida paremini spektri eraldamise ajastust ja tingimusi, tunnustades samas riikide pädevust selles valdkonnas.
6. Tuleb täita kohustus viia digitaalse ühtse turu rajamine 2015. aastaks lõpule, kuna turu praegune killustatus ei võimalda vallandada digitaalmajanduse täielikku potentsiaali. Selleks on vaja terviklikku lähenemisviisi, millega soodustatakse digitaalteenuste innovatsiooni ja konkurentsi.

7. Tuleb igati püüelda selle poole, et kiirendada tööd menetluses olevate seadusandlike ettepanekutega, eelkõige e-identimise ja usaldusteenuste ning e-arveldamise ja makseteenustega seotud ettepanekutega, et võtta need vastu enne parlamendi praeguse koosseisu ametiaja lõppu. Tuleb tegeleda ka nende kitsaskohtadega, mis on seotud juurdepääsuga isiklikule digitaalmaailmale erinevatelt platvormidelt ning mis püsivad endiselt koostalitlusvõime puudumise või sisu ja andmete ülekantavuse puudumise tõttu. Need kitsaskohad pidurdavad digitaalteenuste kasutamist ja konkurentsi. Seega tuleks nimetatud koostalitlusvõime ja ülekantavuse tagamiseks luua avatud ja mittediskrimineeriv raamistik, takistamata kiirelt muutuva digitaalsfääri arengut ja vältides tarbetut halduskoormust, eriti VKEde jaoks. Digitaalteenuste ja -sisu pakkumise eelduseks kogu ühtse turu piires on digitaalajastule kohase autoriõiguse korralduse kehtestamine. Selleks viib komisjon praegu toimuva ELi autoriõiguse raamistiku läbivaatamise lõpule 2014. aasta kevadeks. Tähtis on ajakohastada Euroopa autoriõiguse korraldust ja lihtsustada litsentsimist, tagades samal ajal intellektuaalomandiõiguste kaitse kõrge taseme ja võttes arvesse kultuurilist mitmekesisust.
8. Tähtis on suurendada kodanike ja ettevõtjate usaldust digitaalmajandusse. Tugeva üldise ELi andmekaitseraamistiku ja küberjulgeoleku direktiivi õigeaegne vastuvõtmine on olulisel kohal digitaalse ühtse turu rajamise lõpuleviimiseks 2015. aastaks.
9. Tuleks jätkata avaliku halduse kaasajastamist selliste teenuste nagu e-valitsus, e-tervis, e-arveldus ja e-riigihange kiiresti kasutusele võtmise kaudu. Selle tulemusel saavad Euroopa kodanikud ja ettevõtted kasutada rohkem ja paremaid digitaalteenuseid ning vähenevad avaliku sektori kulud. Avaandmed on kasutamata ressurs, mille tohutut potentsiaali saaks kasutada tugevama ja sidusama ühiskonna loomisel, mis vastaks paremini kodanike vajadustele ning mis soodustaks innovatsiooni ja toetaks jõukuse saavutamist. Tuleks aktiivselt edendada koostalitlusvõimet ning avaliku sektori andmete taaskasutamist. ELi õigusaktide koostamisel tuleks arvesse võtta digitaalse suhtluse soodustamist kodanike, ettevõtete ja ametiasutuste vahel. Tuleks teha jõupingutusi kohaldamiseks põhimõtet, et kodanikelt kogutakse teavet ainult üks kord, austades täielikult andmekaitse-eeskirju.

Oskuste parandamine

10. Kasutajatel peavad olema vajalikud digitaaloskused. Paljud Euroopa kodanikud ning ettevõtted ei kasuta praegu piisaval määral infotehnoloogiat. Selle tagajärjel on digitaalvaldkonna töökohtade täitmine järjest raskem. 2011. aastal oli Euroopa Liidus info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) valdkonnas täitmata 300 000 töökohta ning kui selle probleemiga ei tegeleta, võib täitmata töökohtade arv 2015. aastaks tõusta kuni 900 000ni. Selline oskuste tööturu nõudlusele mittevastavus kahjustab meie majandus- ja sotsiaalpoliitika eesmärke.

11. Nimetatud olukorra leevendamiseks tuleb astuda konkreetseid samme:
  - a) osa Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide (2014-2020) vahendeid tuleks noorte tööhõive algatuse raames suunata IKT-alasele hariduse, ümberõppe ning IKTga seotud kutsehariduse ja -koolituse andmisele, sealhulgas digitaalsete vahendite ja digitaalse infosisu kaudu;

  - b) hariduses tuleb tagada digitaaloskuste parem integreerimine õppekavadesse alates kooli madalamatest astmetest kuni kõrghariduseni, samuti kutsehariduses ja -koolituses ning pidevõppes;

  - c) tuleks tugevdada digitaalvaldkonna töökohtade edendamise suurt koalitsiooni (*Grand Coalition for Digital Jobs*), et käsitleda oskuste tööturu nõudlusele mittevastavuse probleemi, toetades sihipäraseid töajajõu liikuvuse kavasisid ning äsjaj loodud Euroopa oskuste, pädevuste, kvalifikatsioonide ja elukutsete klassifikatsioonij (ESCO) kasutamist;

  - d) komisjoni tõhustab veelgi tööd, võttes aluseks ülevaate digitaalvaldkonna töökohtade oskuste kohta Euroopa Liidus, et kiirendada digitaaloskuste üleeuroopalise pädevuste raamistiku väljatöötamist.

12. Kõigis kolmes valdkonnas – investeringud, digitaalne ühtne turg ning oskuste parandamine – on vajalik tugev pühendumine, et saavutada suurema majanduskasvu, tugevama konkurentsivõime ja rohkemate töökohtade loomise eesmärk. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu ja komisjoni üles jätkama nimetatud küsimustega tegelemist ning pöördub selle teema juurde tagasi 2014. aasta jooksul.

Innovatsioon

13. Investeeringud teadusuuringutesse ja innovatsiooni hoogustavad tootlikkust ja majanduskasvu ning on esmatähtsal kohal töökohtade loomise seisukohalt. Liikmesriigid, kes on jätkuvalt investeerinud teadusuuringutesse ja innovatsiooni, on praeguse kriisi elanud üle paremini kui need, kes seda teinud ei ole.
14. Euroopa Ülemkogu nõudis 2011. aasta veebruaris strateegilist ja integreeritud lähenemisviisi, et hoogustada innovatsiooni ja kasutada täiel määral Euroopa intellektuaalset kapitali. Ülemkogul pakuti selle saavutamiseks välja konkreetsed sammud. Kaks aastat hiljem ollakse suure osaga neist graafikus. Teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonna programmide ühine ettevalmistamine on arenemisjärgus. Innovatsiooni valdkonnas tehtavaid edusamme jälgitakse igal aastal strateegia „Euroopa 2020” raames. Komisjon on alustanud teadusuuringute ja innovatsiooni vaatlussüsteemi loomisega. Mitmed programmid, mille kaudu teadusuuringuid ja innovatsiooni rahastatakse, on valmimisjärgus. Nagu taotletud, esitas komisjon hiljuti ettepaneku ühtse innovatsiooni tulemusnäitaja kohta, mis võimaldab edusamme paremini jälgida.
15. Liidu intellektuaalne ja teaduslik potentsiaal ei ole alati leidnud väljundit uute turustatavate toodete ja teenuste näol. Nimetatud turustamisviibe peamised põhjused on raskused rahastamise saamisel, turutõkked ja liigne bürokraatia. Teadusasutuste ja tööstuse kokkuviiimine (klastrid) võib pakkuda soodsa pinnase nendevaheliseks tulemuslikuks koostööks ning uute toodete, teenuste ja tööstusharude sünniks.

16. Euroopa peab koordineeritumalt kasutama selliseid vahendeid nagu toetused, kommertskasutusele eelnevad hanked ja riskikapital, ning võtma ühtse lähenemisviisi alates teadustööst ja innovatsioonist kuni turustamiseni. Erilist tähelepanu tuleks pöörata avaliku sektori rollile süsteemse innovatsiooni võimaldamisel, eriti puhta tehnoloogia ja biotehnoloogia sektorites. 2010. aasta juhtalgatus „Innovaatiline liit“ näeb ette mitu väärtuslikku vahendit, mis koostoimes rahastamisprogrammidega, näiteks ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (COSME) programmiga ja programmiga „Horisont 2020“, sealhulgas riskijagamisrahastuga, võivad toetada innovatsiooni ning suurendada selle mõju turule. Ettepanekud ravimite, uute energiatehnoloogiate, lennunduse, bioressursipõhise majanduse ja elektroonika ühiste tehnoloogiaalgatuste kohta tuleks võtta vastu nii kiiresti kui võimalik. Jõupingutusi tuleks jätkata ka riiklikul tasandil.

17. Selleks et luua 2014. aasta lõpuks terviklik Euroopa teadusruum, tuleb kindlasti kiirendada riiklike süsteemide struktuurireforme ning parandada liikmesriikide esitatud põhjalike andmete alusel toimuvat edusammude jälgimist. Komisjoni esitatud eduaruandes tuuakse välja mõned valdkonnad, mis nõuavad rohkem tööd. Eelkõige peaksime parandama teadlaste liikuvust ja karjäärivõimalusi, kasutades selleks asjakohaseid pensionilahendusi, riikidevahelist juurdepääsu teadusuuringute taristutele ning avatud juurdepääsu riiklikest vahenditest rahastatud teadusuuringute tulemustele ja teadmussiiret kui riiklike ja Euroopa tasandi innovatsioonistrateegiate osa.

18. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni ja liikmesriike üles jätkama oma püüdlusi innovatsiooni ja teadusuuringute valdkonnas. Ülemkogu teeb ülevaate edusammudest oma 2014. aasta veebruari kohtumisel.

Teenused ja kaubandus

19. Teenused on ühtse turu lahutamatu osa. Selleks et saada täies mahus majanduslikku kasu, tuleb liikmesriikidel kiiresti parandada teenuste direktiivi rakendamist ning kiirendada seega teenuste turu avamist. Seoses sellega tuleb haarata kinni kõigist võimalustest ning selleks et tagada teenuste turul võrdsed tingimused, tuleks kaotada põhjendamatud või ebaproportsionaalsed tõkked. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni ja nõukogu üles esitama iga-aastased eduaruanded teenuste valdkonna reformide kohta, sealhulgas käsitledes iga sektorit eraldi, ja kutsub komisjoni üles esitama ettepanekud 2014. aasta märtsiks.
20. Euroopa Ülemkogu väljendab heameelt komisjoni esitatud teenuste direktiivi käsitleva vastastikuse eksperdi hinnangu üle. Ülemkogu nõustub sellega, et kõik liikmesriigid peaksid tagama süsteemse, põhjaliku ja kõikehõlmava hinnangu oma regulatiivsete nõuete proportsionaalsuse kohta. Eelkõige peaksid liikmesriigid käsitlema ebaproportsionaalseid tõkkeid. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni üles andma liikmesriikidele lisasuuniseid seoses proportsionaalsuse põhimõttega ning kutsub liikmesriike üles võtma täiel määral arvesse parimaid tavaid.
21. Euroopa Ülemkogu rõhutab komisjoni algatatud reguleeritud kutsealade vastastikuse hindamise tähtsust ning kutsub üles tegema sel alal kiireid edusamme. Selle projekti käigus tuleks tuvastada veel allesjäänud tõkked kutsealadel töötamiseks liikmesriikides, hinnata sama kutseala suhtes kehtestatud piirangute kumulatiivset mõju ning teha ettepanekud asjakohaste meetmete kohta.
22. Euroopa Ülemkogu kordab taas, kui tähtis on kaubandus majanduskasvu ja töökohtade loomise mootorina, kooskõlas oma 2013. aasta veebruari järeldustes märgituga. Ülemkogu tervitab Kanadaga sõlmitava laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepingu põhielementides poliitilisele kokkuleppele jõudmist ning jääb ootama selle kiiret läbivaatamist Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt. See leping loob ELi ja Kanada ettevõtetele palju uusi võimalusi ning annab tugeva tõuke kaubandussuhete edendamisele mõlemal pool Atlandi ookeani.

II. MAJANDUS- JA SOTSIAALPOLIITIKA

Noorte töötusega võitlemine

23. Võitlus noorte töötusega on ka edaspidi ELi majanduskasvu, konkurentsivõime ja töökohtade loomise tugevdamise strateegia üks peaesmärk. Ülemkogu tuletab meelde, et noorte tööhõive algatus peab olema täielikult kasutamiseks valmis 2014. aasta jaanuariks, mis võimaldab teha toetuse saajatele esimesed väljamaksed. Ülemkogu kutsub liikmesriike üles tegema sel eesmärgil kõik jõupingutused.
24. Samuti kutsub Euroopa Ülemkogu liikmesriike üles rakendama kiiresti noortegarantii ja Euroopa Õpipõisiõppe Liitu käsitleva nõukogu avalduse. Ülemkogu juhib tähelepanu sellele, et noorte tööhõive algatusest kasu saavad liikmesriigid peavad võtma enne 2013. aasta lõppu vastu kavad noorte töötusega võitlemiseks, sealhulgas rakendades noortegarantii, et algatusest kiiresti kasu saada. Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu peagi toimuvat Pariisi konverentsi.

Majanduse rahastamine

25. Tuleks teha kõik jõupingutused, et taastada tavapärane majandusele laenu andmine ja hõlbustada investeringute rahastamist, eelkõige seoses väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjatega (VKEd).

26. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide programmitöö üle peetavaid läbirääkimisi tuleks kasutada selleks, et suurendada märkimisväärselt ELi kogutoetust, mis antakse nendest vahenditest aastatel 2014–2020 VKEde jaoks mõeldud finantsvõimendusel põhinevatele finantsinstrumentidele, samas vähemalt kahekordistades toetust riikides, kus olukord on endiselt keeruline. Need instrumendid tuleks kavandada viisil, mis piirab turu killustumist ning tagab suure finantsvõimenduse ja toetuse kiire vastuvõtmise VKEde poolt. See võimaldab rahalisi vahendeid piisavalt kontsentreerida ja suurendada VKEdele antavate uute laenude mahtu.
27. Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks komisjoni ja Euroopa Investeerimispanka (EIP) aruanded majanduse rahastamiseks mõeldud meetmete rakendamise kohta ning kutsub liikmesriike üles pakutavaid võimalusi hästi ära kasutama. Ülemkogu kordab taas üleskutset suurendada komisjoni ja EIP ühiseid riskijagamise rahastamisvahendeid, et võimendada erasektori ja kapitaliturgude investeringuid VKEdesse, eesmärgiga suurendada VKEdele uute laenude andmise mahtu kogu ELis. Tuleks viia lõpule töö ühissätete määrusega, et võimaldada tagatiste kasutamist. Uued instrumendid peaksid olema suure finantsvõimendusega ja meelitama ligi erasektori ja kapitaliturgude investeringuid. EIP peaks alustama nende instrumentide rakendamist ning samal ajal tuleks alustada tööd tulevikus kasutamiseks mõeldud vahendite väljakujundamisega, eelkõige seoses väärtpaberistamisega. Kuigi panustamine VKEde algatusse peaks jääma vabatahtlikuks, kutsub Euroopa Ülemkogu liikmesriike üles osalema algatuses nii suurel määral kui võimalik. Osalevad liikmesriigid annavad komisjonile ja EIP-le oma panustamisest teada aasta lõpuks. Uued instrumendid peaksid olema kasutusvalmis 2014. aasta jaanuariks, et toetada majanduse elavdamist, võidelda töötusega ja vähendada killustatust finantsraamistiku esimestel aastatel.

28. Liidu eelarvel on VKEdele võimaluste loomisel tähtis osa. Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu kokkuleppele jõudmist programmides COSME ja „Horisont 2020” ning rõhutab, et nende elluviimine on prioriteet. Ülemkogu innustab seadusandjat tegema samuti kiiresti tööd pikaajalisi investeerimisfonde käsitleva seadusandliku akti ettepanekuga, et selle saaks vastu võtta enne parlamendi praeguse koosseisu ametiaja lõppu.

Õigusloome kvaliteet

29. Liidu tasandil reguleerimine on vajalik ELi poliitikaeesmärkide, sealhulgas ühtse turu nõuetekohase toimimise saavutamiseks. See tuleks saavutada maksimaalse läbipaistvuse ja lihtsuse ning minimaalsete kuludega, võttes samas alati arvesse tarbijate, tervise, keskkonna ja töötajate nõuetekohase kaitsmise vajadust.
30. Euroopa Ülemkogu tervitab komisjoni hiljutist teatist õigusloome kvaliteedi kohta, milles märgitakse ära viimastel aastatel juba tehtud töö õigusaktidest tuleneva koormuse kergendamiseks, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks, ning pakutakse välja ambitsioonikad meetmed ELi reguleeriva raamistiku vabamaks muutmiseks. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni üles esitama selles valdkonnas uusi sisulisi ettepanekuid.
31. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni ja seadusandjat tungivalt üles viima kiiresti ellu õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi, sealhulgas olemasoleva ELi õiguse lihtsustamise, mittevajalikuks osutunud ettepanekute tagasivõtmise ja ajale jalgu jäänud õigusaktide kehtetuks tunnistamise kaudu.

32. Sel eesmärgil rõhutab Euroopa Ülemkogu vajadust jälgida Euroopa ja liikmesriikide tasandil tehtud edusamme, kasutades selleks põhjalikku tulemustabelit, ja hõlbustada dialoogi pidamist õigusloome kvaliteedi üle. Ülemkogu tervitab liikmesriikide ja ELi poolt ülemääraselt koormava regulatsiooni paremaks tuvastamiseks astunud samme, märkides seoses sellega subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte austamist. Sellega seoses tuleb teha suuri jõupingutusi nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil. Euroopa Ülemkogu jääb ootama sellesuunaliste järgmiste sammude võtmist juuni kohtumisel ja tuleb selle küsimuse juurde tagasi igal aastal Euroopa poolaasta protsessi käigus.

III. MAJANDUS- JA RAHALIIT

33. Pärast 2012. aasta detsembri ja 2013. aasta juuni kohtumist on Euroopa Ülemkogu oma aruteludes keskendunud pangandus- ja majandusliidule, kuid käsitleb kõiki teemasid uuesti 2013. aasta detsembri kohtumisel. See protsess tugineb ELi institutsioonilisele raamistikule, austades täielikult ühtse turu terviklikkust, tagades samal ajal ELi liikmesriikidele võrdsed tingimused, sealhulgas päritoluliikmesriikide ja vastuvõtivate liikmesriikide vahelise õiglase tasakaalu teel. See on ühisraha mittekasutavate liikmesriikide jaoks avatud ja läbipaistev.

Majanduspoliitika tugevdatud koordineerimine

34. Majanduse juhtimise tugevdamine on praegu käimasolev protsess, mille puhul on tehtud viimastel aastatel märkimisväärseid edusamme. Euroopa poolaasta liidab majanduse juhtimise elemendid üheks integreeritud protsessiks, mille tulemusel antakse poliitikasoovitusi.
35. Selleks et soodustada tugevat, püsivat ja kaasavat majanduskasvu euroalal, tuleb majanduspoliitikate koordineerimist veelgi tugevdada, eelkõige suurendades euroala liikmesriikides pühendumust majanduspoliitika ja reformide elluviimisele ja sellega seotud omalust, mida toetatakse tugeva demokraatliku legitiimsuse ja vastutusega otsuste tegemise ja rakendamise tasandil.

36. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et majanduspoliitikate tihedam koordineerimine peaks keskenduma poliitikavaldkondadele, kus positiivne mõju konkurentsivõimele, tööhõivele ning majandus- ja rahaliidu toimimisele on kõige ilmsem.

Esimese sammuna viib Euroopa Ülemkogu läbi liikmesriikide ja kogu euroala majandusolukorra ühise analüüsimise. Selleks korraldab ülemkogu pärast komisjoni iga-aastase majanduskasvu aruande ja häiremehhanismi aruande avaldamist arutelu juba detsembris, eesmärgiga leppida asjakohaste näitajate põhjal kokku peamistes majanduspoliitikate koordineerimise ja reformide tegemise valdkondades.

See ühine analüüsimine põhineb majanduskasvu ja töökohtade loomist soodustavate poliitikate ja meetmete hindamisel, mille käigus antakse muu hulgas hinnang euroala töö- ja kaubaturgude toimimisele, avaliku sektori tõhususele, teadusuuringutele ja innovatsioonile, haridusele ja kutseõppele ning tööhõivele ja sotsiaalsele kaasatusele.

Komisjon teeb ka esimese ülevaate riigipõhiste soovitude rakendamisest, millest saab alus soovitude rakendamise edasiseks järelevalveks.

Tööd jätkatakse majanduspoliitika koordineerimise tugevdamiseks, eesmärgiga võtta detsembris vastu otsused lepinguliste suhete süsteemi ja sellega seotud solidaarsusmehhanismide põhijoonte kohta. See puudutaks kõiki euroala liikmesriike, kuid samuti võivad kõik euroalasse mittekuuluvad liikmesriigid otsustada süsteemis osaleda. Kõik sellised meetmed peavad olema täielikult kokkusobivad ühtse turu kõikide aspektidega.

Sotsiaalne mõõde

37. Euroopa Ülemkogu tervitab Euroopa Komisjoni teatist majandus- ja rahaliidu sotsiaalse mõõtme kohta kui positiivset sammu ning märgib taas, kuivõrd tähtsad on Euroopa poolaasta raames tööhõivealased ja sotsiaalsed suundumused. Tuleks teha tööd tööhõive ja sotsiaalvaldkonna tulemustabeli kasutamiseks ühises tööhõive aruandes ning tööhõivealaste ja sotsiaalnäitajate kasutamiseks komisjoni väljapakutud suuniste kohaselt, kui asjakohane töö nõukogu asjaomastes komiteedes on lõpule viidud, et nõukogu saaks detsembris võtta vastu otsuse, mida kinnitab Euroopa Ülemkogu, eesmärgiga võtta need uued instrumendid kasutusele juba 2014. aasta Euroopa poolaasta jooksul. Nende ulatuslikumate näitajate eesmärk on võimaldada sotsiaalsete suundumuste paremat mõistmist.
38. Majandus-, tööhõive- ja sotsiaalpoliitikate koordineerimist edendatakse veel enam, kasutades olemasolevaid menetlusi ning austades täielikult liikmesriikide pädevusvaldkondi. See eeldab, et vaja on teha rohkem tööd nõukogu eri koosseisude vahelise koostöö tugevdamiseks, et tagada selliste poliitikate sidusus kooskõlas meie ühiste eesmärkidega.
39. Majanduspoliitika tugevdatud koordineerimine ja täiendavate meetmete võtmine sotsiaalse mõõtme edendamiseks euroalal on ühisraha mittekasutavatele liikmesriikidele vabatahtlik ning sobib täielikult ühtse turu kõigi aspektidega.
40. Lõpuks rõhutab Euroopa Ülemkogu, kuivõrd tähtis on edendada sotsiaalpartneritega peetavat sotsiaaldialoogi nii liikmesriikide kui ka Euroopa tasandil, eelkõige Euroopa poolaasta kontekstis, eesmärgiga soodustada kogu liidus omaluse teket seoses ülemkogu järelduste ja soovitusetega.

Pangandusliit

41. Euroopa Ülemkogu on aktiivselt juhtinud pangandusliidu loomise protsessi. Ülemkogu tervitab ühtse järelevalvemehhanismi loomise määruse ja Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) määruse muutmise määruse lõplikku vastuvõtmist nõukogu poolt. See on otsustav samm pangandusliidu loomise suunas. Euroopa Ülemkogu kordab pangandusjärelevalve ja kriisilahendusega seoses liikmesriikide mittediskrimineerimise põhimõtet, nagu see öeldi ülemkogu poolt välja 2012. aasta oktoobris, ning kiidab heaks Euroopa Pangandusjärelevalve määruses nendes küsimustes otsuste tegemiseks kokkulepitud hääletuskorra, mis kajastab asjakohast tasakaalu järelevalvemehhanismis osalevate ja mitteosalevate liikmesriikide vahel. Samuti kinnitab Euroopa Ülemkogu veelkord oma kokkulepet, et hääletuskorra toimimine vaadatakse läbi alates kuupäevast, mil mitteosalevate liikmesriikide arv jõuab neljani.

42. Ühtne järelevalvemehhanism on esimene samm pangandusliidu suunas liikumisel. Novembris alustab Euroopa Keskpank kooskõlas talle eriülesandeid andva määrusega ühtses järelevalvemehhanismis osalevate liikmesriikide krediitiasutuste põhjalikku hindamist. Sellele järgnevad pankade stressitestid kogu ELis. Euroopa Ülemkogu leiab, et see on ELi pangandussektori vastu usalduse tugevdamiseks ning ettevõtjatele ja kodumajapidamistele tavapärase laenuandmise taastamiseks võtmetähtsusega. Euroopa Ülemkogu ootab liikmesriikide asutustelt täielikku toetust ja koostööd, et tagada täielik läbipaistvus ja range lähenemisviis, mis on pankade olukorra hindamise usaldusväarsuse tagamiseks väga oluline.

43. Sellega seoses tuleb Euroopa Ülemkogu ühtses järelevalvemehhanismis osalevatele liikmesriikidele meelde vajadust kehtestada Euroopa Keskpanga poolt krediidasutuste põhjalikuks hindamiseks ette valmistumisel võetav terviklik ja koordineeritud Euroopa lähenemisviis. Liikmesriigid peaksid võtma kõik asjakohased meetmed, sealhulgas siseriiklikud kaitsemeetmed, kohaldades riigiabi eeskirju. Euroopa vahendid on kättesaadavad kooskõlas nende jaoks kokkulepitud eeskirjadega. Euroopa Ülemkogu palub nõukogul see lähenemisviis kiiresti välja töötada ja esitada see novembri lõpuks kooskõlas eesmärgiga, et Euroopa Keskpank saaks krediidasutuste põhjaliku hindamise viia lõpule õigel ajal. Samuti kutsub ülemkogu eurorühma üles töötama välja lõplikud suunised pankade otse rekapiitalseerimiseks Euroopa stabiilsusmehhanismist, nii et pärast ühtse järelevalvemehhanismi kehtestamist saaks hakata pankasid Euroopa stabiilsusmehhanismist otse rekapiitalseerima.
44. Pangandusliidu väljakujundamine on kiireloomuline küsimus ning selleks ei piisa mitte üksnes ühtsest järelevalvemehhanismist, vaid tarvis läheb ka ühtset kriisilahendusmehhanismi. Euroopa Ülemkogu kutsub seadusandjaid üles võtma aasta lõpuks vastu pankade maksevõime taastamise ja kriisilahenduse direktiivi ja hoiuste tagamise direktiivi. Euroopa Ülemkogu toonitab vajadust viia ühtne kriisilahendusmehhanism ning pankade maksevõime taastamise ja kriisilahenduse direktiiv omavahel vastavusse, kui viimane on lõplikult vastu võetud. Samuti rõhutab ülemkogu, et nõukogu peab leppima aasta lõpuks kokku üldises lähenemisviisis ühtset kriisilahendusmehhanismi käsitleva komisjoni ettepaneku suhtes, et selle saaks vastu võtta enne parlamendi praeguse koosseisu ametiaja lõppu.

IV. IDAPARTNERLUS

45. Euroopa Ülemkogu jääb ootama 28. ja 29. novembril 2013 Vilniuses toimuvat idapartnerluse tippkohtumist. Ülemkogu rõhutab idapartnerluse tähtsust ühise demokraatial, jõukusel ja stabiilsusel põhineva ala loomisel kogu Euroopa kontinendil. Euroopa Ülemkogu kordab taas liidu kindlat soovi allkirjastada Vilniuse tippkohtumisel assotsieerimisleping Ukrainaga, sealhulgas põhjalik ja laiaulatuslik vabakaubandusleping, tingimusel et võetakse sihipäraseid meetmeid ja on saavutatud käegakatsutavat edu kooskõlas nõukogu 10. detsembri 2012. aasta järeldustega, ning on valmis alustama lepingu esialgse kohaldamisega. Ülemkogu kinnitab Euroopa Liidu valmisolekut parafeerida Vilniuse tippkohtumisel samalaadsed lepingud ka Moldova Vabariigi ja Gruusiaga, et need saaks allkirjastada 2014. aasta sügiseks.

V. RÄNDEVOOD

46. Euroopa Ülemkogu väljendab sügavat kurbust sadade inimeste hiljutise traagilise hukkamise üle Vahemerel, mis šokeeris kogu Euroopat. Tuginedes kohustusele selliseid sündmusi ennetada ja inimesi kaitsta ning juhindudes solidaarsuse ja vastutuse õiglase jagamise põhimõttest, tuleb võtta sihiteadlikke meetmeid, et hoida ära inimeste kaotused merel ja vältida selliste inimtragöödiate kordumist.

47. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et tähtis on tegeleda rändevoogude algpõhjustega ning tõhustada koostööd päritolu- ja transiidiriikidega, sealhulgas asjakohase ELi arenguabi andmise ja tulemusliku tagasisaatmispoliitika rakendamise kaudu. Euroopa Ülemkogu kutsub üles tegema asjaomastes kolmandates riikides tihedamat koostööd asjakohaste rahvusvaheliste organisatsioonidega, eelkõige ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti ja Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooniga. Võitlust inimkaubanduse ja inimeste salaja üle piiri toimetamisega tuleb tugevdada mitte üksnes ELi liikmesriikides, vaid ka päritolu- ja transiidiriikides. Peale selle kutsub Euroopa Ülemkogu üles tugevdama Vahemerel ja ELi kagupiiril FRONTEXi tegevust. Uue Euroopa piiride valvamise süsteemi (EUROSUR) kiire rakendamine liikmesriikide poolt on tähtis laevade ja ebaseadusliku riiki sisenemise paremaks avastamiseks, mis aitab kaasa elude kaitsmisele ja päästmisele ELi välispiiril.
48. Euroopa Ülemkogu kutsub äsja loodud Vahemere rakkerühma, mida juhib komisjon ja milles osalevad liikmesriigid, ELi ametid ja Euroopa välisteenistus, üles tegema ennetamise, kaitsmise ja solidaarsuse põhimõttele tuginedes kindlaks prioriteetsed meetmed, et Euroopa poliitika ja vahendid osutuksid lühikeses perspektiivis tõhusamaks. Komisjon annab nõukogule rakkerühma tegevusest aru nõukogu 5.–6. detsembri 2013. aasta istungil, pidades silmas operatiivsete otsuste tegemist. Eesistujariik annab Euroopa Ülemkogule aru detsembri kohtumisel.
49. Euroopa Ülemkogu käsitleb varjupaiga ja rände temaatikat laiemalt ja pikemas poliitilises perspektiivis 2014. aasta juunis, kui määratakse kindlaks strateegilised suunised edasiseks seadusandlikuks tööks ja operatiivtegevuse planeerimiseks vabaduse, turvalisuse ja õiguse valdkonnas.
-

RIIGIPEADE JA VALITSUSJUHTIDE AVALDUS

Riigipead ja valitsusjuhid arutasid võimaliku luuretegevusega seotud hiljutisi arenguid, arvestades sügavat muret, mida need sündmused on tekitanud Euroopa kodanikele.

Nad rõhutasid Euroopa ja USA vahelisi tihedaid sidemeid ja selle partnerluse väärtuslikkust. Nad väljendasid oma veendumust, et see partnerlus peab põhinema austusel ja usaldusel, sealhulgas mis puudutab salateenistuste tööd ja koostööd.

Nad rõhutasid, et luureteabe kogumine on terrorismivastase võitluse oluline element. See kehtib nii Euroopa riikide omavaheliste suhete kui ka suhete kohta USAga. Usalduse puudumine võib seada ohtu vajaliku koostöö luureteabe kogumise valdkonnas.

Riigipead ja valitsusjuhid võtsid teadmiseks Prantsusmaa ja Saksamaa kavatsuse pidada USAga kahepoolseid kõnelusi, eesmärgiga jõuda käesoleva aasta lõpuks ühisele arusaamisele vastastikuste suhete kohta selles valdkonnas. Nad märkisid, et teised ELi riigid on teretulnud selle algatusega ühinema.

Nad osutasid samuti juba tegutsevale ELi ja USA vahelisele tööruhmale, mis tegeleb seonduva andmekaitse küsimusega, ning kutsusid üles tegema sellega seoses kiireid ja konstruktiivseid edusamme.
